

QP CODE
H1067

Enrollment Number:

Name:

BA DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2026

Fifth Semester

B.A. Sanskrit Language and Literature

B21SN06DE – तर्कशास्त्रपरिचयः

(2022 admissions)

(Supplementary/Improvement)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां समाधेयाः। संस्कृतलेखने देवनागरीलिपि उपयोक्तव्या।

(Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script)

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

Section A

एकेन पदेन वाक्येन वा केषाञ्चित् दशप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

1. न्यायसूत्रस्य कर्ता कः ?
2. योगशास्त्रस्य नामान्तरं किम् ?
3. प्रमाणैरवधारणं किम् ?
4. समाप्तिकामः किम् आचरेत् ?
5. अलक्ष्यवृत्तित्वं किम् ?
6. तद्भिन्नत्वे सति तद्गतभूयोधर्मवत्त्वं किम् ?
7. गन्धवती का ?
8. रसनाग्राह्यः गुणः कः ?
9. परिमाणं कति विधम् ?
10. संस्कारमात्रजन्यं ज्ञानं किम् ?
11. यत्समवेतं कार्यमुत्पद्यते तत् किम् ?
12. व्याप्तिविशिष्टपक्षधर्मताज्ञानं किम् ?
13. सन्दिग्धसाध्यवान् कः ?
14. संज्ञासंज्ञिसम्बन्धिज्ञानम् किम् ?
15. अर्थस्मृत्यनुकूलः पदपदार्थसम्बन्धः कः ?

(1X10=10)

Section B

एकेन वाक्येन द्वाभ्यां वा केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

16. वेदान्ते प्रधानतया कति विभागाः सन्ति ? के च ते ?
17. उदयनाचार्यप्रणीतानां चतुर्णां ग्रन्थानां नामानि लिखत ?
18. अन्नम्भट्टस्य जीवनकालः कः ? पितुः नाम किम् ?
19. तर्कशास्त्रे कति प्रमाणानि ? कानि च तानि ?
20. तेजसः विषयः कति विधः ? के च ते ?
21. स्नेहस्य लक्षणं किम् ? कुत्र वर्तते ?
22. कर्यस्य लक्षणं किम् ?
23. असमवायिकारणस्य लक्षणं उदाहरणं च किम् ?
24. स्वार्थानुमानस्य लक्षणं किम् ?
25. लक्षणा नाम का ? कति विधा च सा ?

(2X5=10)

Section C

एकखण्डिकया केषाञ्चित् षड्प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

26. साङ्ख्यदर्शनम् अधिकृत्य विवृणुत ।
27. प्रकरणस्य लक्षणं तथा उदाहरणं च लिखत ।
28. मङ्गलवादं विशदयत ।
29. शास्त्रप्रवृत्तयः काः ? विशदयत ।
30. पृथिव्याः लक्षणं निरूपयत ।
31. सुवर्णस्य तैजसत्वं साधयत ।
32. कारणत्रैविध्यं सोदाहरणं विशदयत ।
33. निर्विकल्पक-सविकल्पकयोः लक्षणं तथा उदाहरणं च लिखत ।
34. लिङ्गं कतिविधमिति सोदाहरणं विशदयत ।
35. सव्यभिचारः कतिविधः ? तद्भेदान् सोदाहरणं निरूपयत ।
36. उपमानस्वरूपं विवृणुत ।
37. समवायं निरूपयत ।

(5X6=30)

QP CODE
H1067

Section D

पुटेनैकेन द्वाभ्यां वा कयोश्चिद्द्वयोः प्रश्नयोः उत्तराणि लिखत ।

38. आस्तिकदर्शनानि विवृणुत ।
39. इन्द्रियार्थसन्निकर्षान् सोदाहरणं विशदयत ।
40. तर्कसङ्ग्रहानुसारं द्रव्याणि निरूपयत ।
41. अनुमानप्रमाणं विशदयत ।

(10X2=20)